

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

Andrzej Kozera: Baszta ogrodowa

- ◆ **Zdarzenia**
- ◆ **Dzieje**
- ◆ **Mikroklimat**

Redaktor naczelny: *Henryk Kawiorski*

Projekt okładki: *Andrzej Kozera*

Autorzy zdjęć: *Paweł Bochniak, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Stanisław Konwa, Andrzej Pęczalski, Wit Statowski, Anna Steckiewicz, Jerzy Zielniok*

Opracowanie graficzne: *Irena Nyczaj*

Adiustacja i korekta: *Irena i Stanisław Nyczajowie*

Opracowanie komputerowe: *Adam Cedro, Paweł Nyczaj*

Copyright by: Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Pińczowie
Oficyna Wydawnicza „STON 2” w Kielcach

Pińczów 2000

Wydanie pierwsze

Zamówienia prosimy kierować na adres:

Starostwo Powiatowe w Pińczowie, 28-400 Pińczów, ul. Zacisze 5,
tel. (041) 357 60 01, fax (041) 357 60 07; e-mail: pin01@kryzys.kielce.uw.gov.pl

Druk i oprawa: KARAD s.c. Kielce, ul. Warszawska 6, tel. (041) 344 65 47

Spis treści

CZEŚĆ I – ZDARZENIA	5
Kultura – społeczny atrybut powiatu pińczowskiego	6
Mamy „7 Źródeł”	8
STEFAN JÓZEF PASTUSZKA Pamięć i promocja	9
JÓZEF MROZIK Święto kultury i sztuki	14
HENRYK KAWIORSKI Gaudeamus w Pińczowie	22
JÓZEF STRĄCZEK Stowarzyszenie dla Pińczowa i powiatu	26
JÓZEF MROZIK Witaj maj, trzeci maj	30
WIT STATOWSKI Europejski szyk	36
HENRYK DĄBROWSKI Półwiecze GS	38
Z Michałowa do Ogniem i mieczem	63
WIT STATOWSKI U hodowców gołębi pocztowych	64
PAWEŁ BOCHNIAK 80 lat OSP w Chrobrzu	65
Rigips na wschód	79
JÓZEF MROZIK Olimpia wciąż na Olimpie	81
Kije wyżej	82
WIT STATOWSKI Zaczęło się od 2 szaf... ..	85
WIT STATOWSKI 101-latki z Woli Chroberskiej i Skrzypiowa	87
W zgodzie z naturą	89
Jak tygrysy... ..	90
ANDRZEJ GRYGIEL Biblia Pińczowska na aukcji	92
Panie z gminy Złota w KGW	93
Humanitarny „koncert”	94
Taaakie grzyby!... ..	95
Z rodziną do biblioteki	96
JÓZEF MROZIK Wędkarskie obrachunki	97
Kronika internatu ZSZ	100
ANNA I STANISŁAW STECKIEWICZ Z Chrobrza w świat	106
JÓZEF MROZIK Życ jak każdy z nas... ..	123
CZEŚĆ II – DZIEJE	129
JÓZEF MROZIK Tu jest serce Polski... ..	130
JÓZEF MROZIK W hołdzie partyzantom	136
ANDRZEJ DZIUBIŃSKI Klęski elementarne w Pińczowie i okolicy w wiekach XIII–XX	140

HENRYK DUSIK Historia szkół w Górach Pińczowskich	158
Pradzieje w Turze Dolnym i Pawłowicach	172
PAWEŁ KAMIŃSKI 93 lata OSP w Działoszycach	173
LUDWIK ZIÓLKOWSKI Ponad 1000 wychowanków	180
Lwi gród	188
ANDRZEJ DZIUBIŃSKI Pińczowskie pejzaże ze źródłami w tle	193
87 lat BS w Działoszycach	198
Święty Albert w Chrobrzu	202
WIT STATOWSKI Ciuchcią przez Ponidzie	203
ANDRZEJ GRYGIEL Nagrobek rabina	205
MARTA SZCZĘSNA Klejnot w popiołach	206
ALINA SOSNAŁ, ANDRZEJ GRYGIEL Pińczowianie i ich dokumenty	209
PAWEŁ BOCHNIAK 980 lat kościoła i parafii w Chrobrzu	217
Złote lzy, czyli historia po byku	222
PAWEŁ KAMIŃSKI Orkiestra dęta w Dzierążni	229
ANDRZEJ GRYGIEL 52 stare nagrobki	231
ANDRZEJ DZIUBIŃSKI Sanktuarium maryjne w Młodzawach Małych	232
CZEŚĆ III – MIKROKLIMAT	239
HENRYK KAWIORSKI Adolf Dygasiński znał się ze Stefanem Żeromskim	241
Stefan Żeromski w Pińczowie	248
Mikroklimat prawdziwie pińczowski	252
PAWEŁ KAMIŃSKI Przygoda z malarstwem	265
Nasza pani profesor	267
ZDZISŁAW ANTOLSKI Ziemia przeznaczona	269
„Małopole”	280
HENRYK KAWIORSKI Ostatni seans z Julią	281
Nida płynie sryż	286
Przechadzka po Pińczowie i okolicy	290
ANDRZEJ GRYGIEL Pan Tadeusz... wyjechał	294
ROMAN TOBOŁA Dodatki do skowronków	300
JÓZEF MROZIK 35 lat pracy twórczej	306
KAZIMIERZ SARWA Na skrzyżowaniu	310
ANNA STECKIEWICZ Wiosna u skrzydlatych przyjaciół	316
Gmina Złota za 15 lat	318
MARIA SAŁUDA Proza Józefa Mortona	325
HENRYK KAWIORSKI Kiedy zdechnie księżyc	361
Pieśń o Ziemi Pińczowskiej	369

„Pińczowskie Dinozaury”

„Matopolanie”

7 ŹRÓDŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 2

Powiatowe Święto Plonów w Pińczowie w 2000 r.

- ◆ **Zdarzenia**
- ◆ **Strategia**
- ◆ **Dzieje**
- ◆ **Mikroklimat**

Redaktor naczelny
Henryk Kawiorski

Autorzy zdjęć
*Paweł Bochniak, Jan Dubaj, Robert Gwóźdź, Małgorzata Gołuszka,
Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Stanisław Konwa, Aleksander Piekarski,
Wit Statowski, Anna Steckiewicz, Agnieszka Wójcik, Jerzy Zielniok oraz
archiwum*

Opracowanie graficzne: *Irena Nyczaj*
Skład komputerowy: *Michał Klamiński*
Opracowanie komputerowe: *Anna Domańska*
Adiustacja i korekta: *Irena i Stanisław Nyczajowie*

Copyright by Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Pińczowie
Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
Oficyna Wydawnicza „STON 2” w Kielcach

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

Pińczów 2001
Wydanie pierwsze

Druk i oprawa: KARAD s.c. Kielce, ul. Warszawska 6, tel. (041) 344 65 47

Spis treści

CZEŚĆ I – ZDARZENIA

Józef Mrozik – Święto Plonów w Pińczowie	6
Paweł Kamiński – Dożynkowe wspomnienia... ..	12
Henryk Kawiorski – Święto chleba w Złotej	16
Józef Mrozik – Akademia Świętokrzyska w Pińczowie	23
Paweł Bochniak – Wielki bal w Chrobrzu	32
Krzysztof Wąsik – Dom Pomocy Społecznej w Pińczowie	35
Józef Mrozik – Sztandar dla Policji	42
Honorowe patenty dla kombatantów	48
Józef Mrozik – Nauczycielom chwała	52
Jubileusz komendanta	65
Wit Statowski – Złote gody w Złotej	68
Odnaczenia dla policjantów	71
Józef Mrozik – Święto policji	72
Wit Statowski – Zawody sportowo-pożarnicze OSP	74
Dar serca	78
Anna Steckiewicz – Sukcesy ZSR w Chrobrzu	79
Wit Statowski – Przystań dobra i nadziei	82
Paweł Bochniak – Podwójna uroczystość	85
Wit Statowski – Turniej sportowy Szarbków – Uników	87
Znad Nidy nad Tyber	89
Wit Statowski – Medale dla jubilatów	91
Paweł Bochniak – Pełczyska do boju	93
Ciekawie, pożytecznie i wesoło	95
Józef Mrozik – Emocje jak to na rybach	97
Zawody konne	99
Wit Statowski – Z Gacek do Buska Zdroju	101
Na staż do Francji	103
Wit Statowski	104
Jabłko czy cytryna... ..	104
Już nie sami sobie... ..	106
Wit Statowski – Puchar na zawsze	108
Wit Statowski – Sukcesy w karate	109

CZEŚĆ II – STRATEGIA

Prof. dr hab. Stefan Józef Pastuszka, mgr Józef Gózdź	
– Strategia rozwoju powiatu pińczowskiego	112
Mieczysław B. Markowski	
– Samorząd Terytorialny w Pińczowie do 1939 roku	176
Zdobysław Kuleszyński, Andrzej Juszczyk	
– Gmina – zorganizowana społeczność lokalna	197
Andrzej Kozera – Rolnictwo powiatu pińczowskiego	
w procesie transformacji ustrojowej 1990 – 1999	206
Pińczów – Ukraina – Słowacja	221

Dobra kondycja lasów	223
Strategia gminy Złota	233

CZEŚĆ III – DZIEJE

Adam Massalski – Szkoła obwodowa (powiatowa) w Pińczowie w latach 1833 – 1844	244
Adam Sznajderski – Dzierżaznia	271
Agnieszka Smolińska – Kaplica św. Anny (1600 – 2000)	310
Stanisław M. Przybyszewski – Dwory i ludzie	321
Andrzej Rak – Archiwum w Pińczowie	345
Paweł Bochniak – Cmentarz rzymsko-katolicki w Chrobrzu	357
Jarosław Huk – OSP w Pińczowie w latach 1882 – 1939	376
Anna Steckiewicz – Moja Mała Ojczyzna	409
Tomasz Jaklewicz – Zapomniane karty powstańczej legendy	423
Teresa Kozłowska – Historia jednej ucieczki	431
Tomasz Jaklewicz – To straszne, straszne...	442
Henryk Kawiorski – Nie mieli zobaczyć się nigdy więcej...	446
Tomasz Jaklewicz – Cicha Noc 1944	451
Stanisław Rzepa – Zarys historii Banku Spółdzielczego	454
w Złotej Pińczowskiej	454
Całe życie dla koni	467
Spółdzielcze lata Juliana Buckiego i Jana Siutki	469
Honor i order dla Złotej	481
Pińczów, mój Pińczów	485
Stary Pińczów w fotografii	492
Pradzieje w Wojsławicach	496

CZEŚĆ IV – MIKROKLIMAT

Agnieszka Znojek – Z dziejów LO w Pińczowie	498
Józef Mroziak – Gitarą i piórem	524
Tomasz Jaklewicz – Krzyże, przydrożni święci i skarby	529
Wit Statowski – „Pogórzanie” – kapela z Gór Pińczowskich	533
Wojciech Gaj – Ty i ja	536
Pińczów, Chroberż, Działoszyce...	548
Zbigniew Nosal, Stefan Rosołowski – Zakazana miłość we Włochach	560
Małgorzata Stępień – Historia zespołu „Luz”	561
Paweł Kamiński – Drzwi	565
Małgorzata Radkiewicz – Namalowane wiatrem	567
Wit Statowski – Dzień patrona ZSZ	574
Józef Mroziak – Przykład zaradności	580
Wit Statowski – Pół wieku księgarni	582
Paweł Kamiński – Powiew przeszłości	584
Kalendarium życia i twórczości Józefa Mortona (1911 – 1994)	592
Księga pamiątkowa LO w Pińczowie	605
Paweł Kamiński – Uliczkami Działoszyce	613
Henryk Kawiorski – Krzyż pokutny	619

*Pasowanie na pierwszoklasistów
w Złotej*

*VIII Jesienne Prezentacje Artystyczne
w Pińczowie*

Inauguracja roku akademickiego w Pińczowie w 2000 r.

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 3

PIŃCZOWSKIE ISKIERKI

- ◆ ZDARZENIA
- ◆ PRACE
- ◆ DZIEJE
- ◆ MIKROKLIMAT

Redaktor naczelny
Henryk Kawiorski

Autorzy zdjęć

Paweł Bochniak, Anna Chojnacka, Robert Gwóźdź, Małgorzata
Goluszka, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Stanisław Konwa, Józef
Mroziak, Ewa Rzepa, Wit Statowski, Anna Steckiewicz, Kazimierz Wilkus
oraz archiwum

© Copyright by Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Pińczowie,
Wydawnictwo „PONIDZIE PRESS“

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie
prawo dokonywania skrótów w artykułach.

PIŃCZÓW 2001
Wydanie pierwsze

Skład i druk *PONIDZIE PRESS*
(tel. 41/331 87 81)

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I - ZDARZENIA

Henryk Kawiorski - Starosta pińczowski u prezydenta RP	9
Józef Mrozik - Święto Pracy w Pińczowie	11
Paweł Bochniak - Pani poseł w Złotej	16
Rada Powiatu w Pińczowie	19
Józef Mrozik - Staropolskim zwyczajem trącili się jajem	26
Józef Strączek - Ambitny program i skuteczna działalność	33
Józef Mrozik - Koncert	39
Ewa Juszczyk - Jubileuszowy sejmik	43
Józef Mrozik - Żydzi w Pińczowie	45
Henryk Kawiorski - Zjazd gminny	50
Turniej w Gimnazjum nr 2	53
Józef Mrozik - Wielka gala w Pińczowie	55
Puchar dla Pińczowa	63
Henryk Kawiorski - Historia jednego koziołka	64
Wit Statowski - Dzień Strażaka w Pińczowie	67
Paweł Bochniak - Cztery lata w LO	69
Wit Statowski - Przebojowe „Źródółko”	74
Ewa Juszczyk - Folklor w „trójce”	76
Wit Statowski - Cegła po cegle	78
Szachy w ... przedszkolu	80
Paweł Bochniak - Puchar dla policjantów	82
Wit Statowski - U Anny i Adama	83
Robert Gwóźdź - Arabi z Michałowa	84
Wit Statowski - Gościnnie w Kazimierzy Wielkiej	89
Na nowej drodze	91
Henryk Kawiorski - Wigilia w Złotej	92
Czesław Chałat - Miss Poniżdia 2001	93
Wit Statowski - Nr 1 - Bartosz Oskar Ciszewski	100

Ostre strzelanie	101
Prymas Polski w Pińczowie	103
Józef Mrozik - Borzoje	105
Wit Statowski - 70 lat OSP w Unikowie	108
Licealiści w Pułtusk	110
Wit Statowski - Dziś w SKO	112
Prymat dla „Prymuska”	114
Nowe władze Koła PZW	116
Wit Statowski - Nowy rok	118
Józef Mrozik - W gościnie u senatora	120
Na koń!	124
Józef Mrozik - W obronie „ciuchci”	126
Anna Steckiewicz - Rajd Chłopski Rajcza 2001	128
Józef Mrozik - Kozubów w czołówce	132
Wit Statowski - Złote gody	135
Sąd nad ropuchą	137
Henryk Kawiorski - Komendant Kopeć	139
Józef Mrozik - 70 lat Banku Spółdzielczego w Złotej	141
Ewa Juszczyk - Złota Firma „Matuszczyk”	148
Henryk Kawiorski - Forum spółdzielców pińczowskich	150
Patent dla kombatantów	156
Henryk Kawiorski - Spotkanie z „Tęczą”	157
Bieg na orientację	159
Józef Mrozik - Święto Ludowe w Działoszycach	161
Wit Statowski - Puchary pojechały do Warszawy i Kielc	167
Młodzież zapobiega pożarom	169
Spotkanie z Adamem Małyszem	170
Wit Statowski - Bogata oferta ZDZ	172
Raz na motorowo	174
Wit Statowski - „Puchar Wiosny” w Sancygniowie	175
Kronika LO w Pińczowie (1993-1995)	176
Renata Jaklewicz - Kartki z życia Gimnazjum nr 2	188

CZĘŚĆ II - PRACE

Ewa Rzepa - Kościół w Krzyżanowicach	225
Andrzej Kozera - Ludowe szkoły rolnicze w województwie kieleckim w latach 1918-1939	299

Władysława Stola - Funkcje przemysłowe w przemianach społeczno-gospodarczych Ponidzia	334
Mieczysław B. Markowski - Współdziałanie dworu ze wsią w zakresie modernizacji rolnictwa w Drugiej Rzeczypospolitej (na przykładzie województwa kieleckiego)	352
Małgorzata Kukuryk - Szkoła Podstawowa w Kozubowie (1945-1975)	373

CZĘŚĆ III - DZIEJE

Jerzy Michta - Projekt herbu powiatu pińczowskiego	415
Henryk Kawiorski - Było, nie minęło	432
Wielki jest rachunek krzywd	436
Stanisław M. Przybyszewski - Dwory i ludzie (cz.II)	439
Henryk Kawiorski - Chrzty i pogrzeby w okolicach Pińczowa ..	464
Księga pamiątkowa ZBoWiD	470
Krzysztof Dusik - Pałac w Górach Pińczowskich	485
Henryk Kawiorski - Pińczowski epizod Bohdana Osadczyka ..	488
Pamięci „Starego Franka” z Wojsławic	490
Henryk Kawiorski - 55 lat „Nidy” i ... wzruszeń	492

CZĘŚĆ IV - MIKROKLIMAT

Stefan Józef Pastuszka - Rola dziedzictwa kulturowego w edukacji i wychowaniu	497
Maciej Równicki - Tematyka młodzieżowa w prozatorskiej twórczości Józefa Mortona (1911-1994)	501
Profesor rodem z Mozgawy	525
Echo chóru ZNP	528
Henryk Kawiorski - Powrót do źródeł	539
Ewa Juszczyk - „Iskierki”	543
Jolanta Zielińska - Żywa skamieniałość w Chrobrzu	546
Adam Ochwanowski - Złoto dla spragnionych	549
Ewa Juszczyk - Gazetki w „jedynce”	556
„Ponidzie 2” w „Żurawiu”	557
Katarzyna Morton - Burza serc i miłości	559
Józef Mrozik - Dzieci Senhedrynu	564

Henryk Kawiorski - Pisanie ikon w Rudawie	566
Nasi w antologii	568
Krzysztof Ziólkowski - Podaruj mi kwiaty polne	577
Józef Mroziak - Półwiecze pracy twórczej	581
Henryk Obcowski - Twórczość wpisana w Ponidzie	584
Henryk Kawiorski - Odmęty	596

STAROSTA PIŃCZOWSKI W SIEDZIBIE PREZYDENTA RP

RADA POWIATU W PIŃCZOWIE

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 4

Zespół TĘCZA z Michałowa

- ◆ ZDARZENIA
- ◆ DZIEJE
- ◆ MIKROKLIMAT

Redaktor naczelny
Henryk Kawiorski

Autorzy zdjęć:
Paweł Bochniak, Anna Chojnacka, Małgorzata Gołuszka, Robert Gwóźdź, Ewa Juszczyk, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Michał Klamiński, Przemysław Kołodziej, Ewa Rzepa, Wit Statowski, Anna Steckiewicz oraz archiwum

©Copyright by Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Pińczowie
Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno - Gospodarczego Powiatu
Pińczowskiego w Pińczowie
Wydawnictwo *PONIDZIE PRESS*

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

PIŃCZÓW 2002
Wydanie pierwsze

SKŁAD I Druk *PONIDZIE PRESS*
(tel. 0-41/331-87-81)

SPIS TREŚCI

I. ZDARZENIA

1. Henryk Kawiorski - "Aż do pierwszego piania kogutów"	9
2. Józef Mrozik - "57 rocznica powstania Partyzanckiej Republiki Pińczowskiej"	14
3. Henryk Kawiorski - "Święto Ludowe w Złotej"	22
4. Józef Mrozik - "Powiatowe zawody sportowo-pożarnicze"	25
5. Henryk Kawiorski - "Druh starosta prezesem"	33
6. Ewa Juszczyk - "Strażacy z Pińczowa w Atenach"	40
7. Henryk Kawiorski - "Strażacy-ratownicy mistrzami Kielecczyzny"	42
8. Henryk Kawiorski - "Sztandar dla OSP Włoszczowice"	43
9. Józef Mrozik - "Święto policji w Pińczowie"	46
10. Henryk Kawiorski - "Nominacje dla kombatantów"	48
11. Wit Statowski - "Puchar dla OHP"	52
12. Józef Mrozik - "Dzień Edukacji Narodowej w Pińczowie"	54
13. Ewa Juszczyk - "Sukces pińczowianki"	59
14. Wit Statowski - "Pińczowscy karatecy w Rytrze"	61
15. Anna Steckiewicz - "Wakacje z pucharami"	63
16. Anna Kędzierska - "A tak to się zaczęło ..."	67
17. Jarosław Żwirko - "Gimnazjalistka promuje Pińczów"	71
18. "Kronika LO w Pińczowie w latach 1995-1999"	73
19. Wit Statowski - "Źródełko szóste w Polsce"	94
20. Józef Mrozik - "Idee PCK"	96

21. Wit Statowski - "Koła łowieckie w Pińczowie"	99
22. Paweł Bochniak - "Celtycka noc w Pełczykach"	103
23. Henryk KAwiorski - "Ola druga w Kielcach"	106
24. Ewa Juszczyk - "Wszystki drogi prowadzą do Częstochowy"	108
25. Jarosław Żwirko - "Człowiek Ponadzia"	110
26. Józef Mrozik - "Święto Niepodległości"	113
27. Robert Gwóźdź - "Michałów na progu XXI wieku"	119
28. Józef Mrozik - "W Michałowie jest bank"	123
29. Ewa Juszczyk - "Ślubowanie pierwszych klas w SP nr 1"	125
30. Józef Mrozik - "Z wizytą u kombatantów"	128
31. Andrzej Grygiel - "IV pińczowskie spotkania z ortorafią"	131
32. Józef Mrozik - "Wakacje moich marzeń"	134
33. Henryk KAwiorski - "Krok po kroku do UE"	136
34. Ewa Juszczyk - "Burze i gradobicia"	138
35. Ewa Juszczyk - "Młodzi artyści dla powodzian"	140
36. Henryk Kawiorski - "Pińczowscy sołtysi"	142
37. Wit Statowski - "103-lątka z Woli Chrobberskiej"	149
38. Henryk Kawiorski - "Medale dla 18 par"	151
39. Wit Statowski - "Złoty jubileusz"	154
40. Ewa Juszczyk - "Sto lat"	156
41. Ewa Juszczyk - "Grzyb jak wielka piłka"	159
42. Paweł Bochniak - "Stare nagrobki jak nowe"	160
43. Agnieszka Sadlik - "Zakład karny w Pińczowie"	161

II. DZIEJE

1. Przemysław Kołodziej - "Muzeum Regionalne w Pińczowie"	167
2. Jan Stępień - "Dzieje Pińczowa do 1864 roku"	225
3. Mieczysław B. Markowski - "Społeczeństwo powiatu	

pińczowskiwego podczas Wojny Polsko - Bolszewickiej 1919 - 1920”	252
4. Jan Moskwa - “Reforma rolna”	267
5. Henryk Kawiorski - “Stefan Artwiński w Pińczowie”	305
6. Paweł Bochniak - “Dzieje szkolnictwa podstawowego w Chrobrzu”	310
7. Teresa Kozłowska - “Ze wspomnień Stefanii Kamińskiej”	329
8. Andrzej Kozera - “Celtowie w Europie”	336
9. Paweł Bochniak - “Celtowie na Ponidziu”	341
10. Paweł Bochniak - “Wojownicy i bogowie”	343
11. ”XXXV - lecie Szkoły Podstawowej w Sędowicach Księga Pamiątkowa Sędowice, maj 2000 roku”	345
12. Ewa Rzepa - “Kije i okolica przed wiekami”	383
13. Jan Stępień - “Na straży”	393
14. Andrzej Grygiel - “Widokówka z Wiednia”	399
15. Teresa Kozłowska - “Jak się hrabia Wodzicki z jurkowską dziedziczką wadził”	401
16. Andrzej Grygiel - “Cenny nabytek Muzeum Regionalnego”	404

III. MIKROKLIMAT

1. Henryk Kawiorski - “Działoszyce Adama Sznajderskiego”	409
2. Stanisław Mijas - “Radek dokończony”	418
3. Henryk Kawiorski - “Mikołaj Rej w Pińczowie”	427
4. Andrzej Grygiel - “Kolejny biały kruk w bibliotece”	431
5. Henryk Kawiorski - “ Z Janem Chryzostmem Paskiem po Pińczowie i ponidziu”	433
6. Andrzej Grygiel - “Mali organiści”	443

7. Henryk Kawiorski - "Spowiedź Józefy"	445
8. Teresa Wojciechowska - "Kołątaj to bardzo dobra szkoła"	454
9. Henryk Kawiorski - "450 lat LO w Pińczowie"	458
10. Andrzej Grygiel - "Rękopisy Jana O. Szanieckiego w zbiorach Biblioteki Miejskiej"	461
11. Henryk Kawiorski - "Biesiada intelektualna w Akademii Świętokrzyskiej"	463
12. Henryk Kawiorski - "Ojciec i nauczyciel"	467
13. Henryk Kawiorski - "Kniż nad Nidą"	471
14. Henryk Kawiorski - "Opowieść o Kaku"	474
15. Henryk Kawiorski - "Reflektorem przez mrok"	476
16. Józef Mrozik - "W Pińczowie jaśniej"	485
17. Łukasz Cwikła - "W blasku słońca"	495
18. Wit Statowki - "Spotkanie autorskie w Kozubowie"	500
19. Henryk Kawiorski - "Ostatni most"	502

Pińczowianka Olimpia Bartosik i słynne wieże World Trade Center
w Nowym Jorku w 1989 roku

Gospodarze Powiatowego Święta Plonów w Złotej w 2001 roku

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 5

Przed pomnikiem Czynu Partyzanckiego w Kozubowie

- ◆ ZDARZENIA
- ◆ DZIEJE
- ◆ MIKROKLIMAT

Redaktor naczelny
Henryk Kawiorski

Autorzy zdjęć:

Paweł Bochniak, Małgorzata Gołuszka, Ewa Juszczyk, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Piotr Markiewicz, Alicja Mazurek, Jarosław Nowak, Ewa Rzepa, Agnieszka Sadlik, Wit Statowski, Anna Steckiewicz oraz archiwum

©Copyright by Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca:

**Starostwo Powiatowe w Pińczowie
Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno - Gospodarczego Powiatu
Pińczowskiego w Pińczowie
Wydawnictwo *PONIDZIE PRESS***

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

PIŃCZÓW 2002
Wydanie pierwsze

SKŁAD I DRUK *PONIDZIE PRESS*

SPIS TREŚCI

Część I - ZDARZENIA

Henryk Kawiorski - <i>70 lat OSP w Złotej</i>	7
Janina Jagiełło - <i>Osrodek Kuratorski przy Sądzie Rejonowym w Pińczowie</i>	12
Henryk Kawiorski - <i>Gimnazjum w Kijach</i>	17
Paweł Bochniak - <i>"Ponidzie" zaprasza nad Nidę</i>	21
Andrzej Cepak - <i>"Trójka" na szóstkę</i>	25
Wit Statowski - <i>Kombatanckie obrachunki</i>	28
Paweł Kamiński - <i>Dzień otwartych drzwi w "Bartoszu"</i>	30
Wit Statowski - <i>Poprzez pokolenia</i>	32
Paweł Kamiński - <i>Sancygniowscy jubilaci</i>	34
Rafał Kawiorski - <i>Działo się nie tak dawno temu</i>	37
Kazimiera Szwarz - <i>Krótką historią "trójki" na Grodzisku</i>	53
Wit Statowski - <i>Ku pamięci Huberta Wagnera</i>	57
<i>Kronika sportowa Zespołu Szkół Zawodowych</i>	59
Ewa Juszczyk - <i>Gwiazdkowa niespodzianka</i>	69
Wit Statowski - <i>Porządki w pińczowskim lapidarium</i>	71
Ewa Juszczyk - <i>Uroczyste otwarcie nowej siedziby PUP w Pińczowie</i>	73
Józef Mrozik - <i>Oplatkowe spotkanie</i>	75
Paweł Bochniak - <i>Agroturystyczna oferta ziemi pińczowskiej</i>	77
Ewa Juszczyk - <i>Pastoralki w muzeum</i>	79
Agnieszka Sadlik - <i>Niech żyje bal</i>	81
Henryk Kawiorski - <i>Prywatna sprawa Olimpi</i>	83
Józef Mrozik - <i>Pińczowska biblioteka trzecia w kraju</i>	85
Ewa Juszczyk - <i>Żyj bezpiecznie</i>	88
Henryk Kawiorski - <i>Postowie i soltysi w Pińczowie</i>	91
Józef Mrozik - <i>Z policją weselej</i>	93
Agnieszka Sadlik - <i>Policja nie tylko strzeże</i>	95
Henryk Kawiorski - <i>U progu 50 - lecia stadhiny</i>	96

Józef Mrozik - <i>W trosce o nasze bezpieczeństwo</i>	98
Agnieszka Sadlik - <i>Pińczowski Parafialny Klub Sportowy</i>	101
Henryk Kawiorski - <i>Narodziny "magazynu"</i>	105
Wit Statowski - <i>Miss przedszkola</i>	108
Wit Statowski - <i>Medale dla 32 par</i>	109
Henryk Kawiorski - <i>Stawiamy na OSP</i>	111
Józef Mrozik - <i>Bitwa pod Kliszowem</i>	115
Agnieszka Sadlik - <i>Policjanci działają</i>	118
Józef Mrozik - <i>Wieczór przy świecach</i>	120
Henryk Kawiorski - <i>Wielki sukces Gimnazjum nr 2</i>	123
Józef Mrozik - <i>Tajemnice Kliszowa</i>	127
Wit Statowski - <i>Krzysztof Marszałik gościem sportowych znakomitości</i>	130
Ewa Juszczyk - <i>Z poetyckim muzycznym upominkiem dla pań</i>	131
Alicja Mazurek - <i>Niedziela palmowa</i>	133
Henryk Kawiorski - <i>Kasia Kuc mistrzynią Polski</i>	135
Ewa Juszczyk - <i>Droga Krzyżowa</i>	137
Wit Statowski - <i>Turniej o puchar starosty</i>	139
Agnieszka Sadlik - <i>Turniej Wiedzy Pożarniczej w Kijach</i>	141
Wit Statowski - <i>Dziennikarska przygoda Michała Warzechy</i>	143
Paweł Bochniak - <i>Złota najlepsza</i>	145
Stanisław Steckiewicz - <i>Sporty zimowe w Chrobrzu</i>	147
Alicja Mazurek - <i>XXVII Rajd ZHP Grochowiska 2002</i>	151
Ewa Juszczyk - <i>Matura 2002 w Pińczowie</i>	154
Henryk Kawiorski - <i>Tak jakby wczoraj</i>	156
Alicja Mazurek - <i>Turystyka szkolna</i>	158
Henryk Kawiorski - <i>Jest mammograf w Pińczowie</i>	160
Ewa Juszczyk - <i>Elvis wciąż żyje</i>	161
Henryk Kawiorski - <i>W podziękę od kombatanów</i>	163
Ewa Juszczyk - <i>Delegatki Chińskiej Republiki Ludowej na Ponidziu</i>	165
Ewa Juszczyk - <i>Niech się święci 1 Maja</i>	168
Wit Statowski - <i>Sto lat pani Eleonory z Bogucic</i>	171
Józef Mrozik - <i>Mile spotkanie</i>	173
Agnieszka Sadlik - <i>Wielki festyn w Pińczowie</i>	175

Andrzej Kozera - <i>Pięćdziesiąta ósma rocznica</i> <i>Republiki Pińczowskiej</i>	178
Henryk Kawiorski - <i>Starosta pińczowski w Krakowie</i>	184
Ewa Juszczak - <i>Strażackie majowe spotkanie</i>	185

Część II - DZIEJE

Jan Stepień - <i>Dzieje Pińczowa od połowy XVIII</i> <i>do połowy XIX wieku</i>	189
Jan Moskwa - <i>Zmiany własnościowe w latach 1945 - 1946</i>	226
Piotr Markiewicz - <i>Parafia w Działoszycach</i>	237
Ewa Rzepa - <i>Romański zabytek w Zagości</i>	319
<i>Oststni bój Bończy w Górach Pińczowskich</i>	329
<i>Pińczów jako "Mały Śląsk"</i>	337
Mieczysław Wojtaśik - <i>Republika Pińczowska i jej dowódcy</i>	346
Henryk Kawiorski - <i>Obrońca Westerplatte z Kostrzeszyna</i>	353
Stanisław Oterman - <i>Wapienie pińczowskie</i>	355

Część III - MIKROKLIMAT

Magdalena Kopciara - <i>Szkoła Podstawowa w Miernowie</i> <i>w latach 1840 - 1995</i>	399
<i>Szkic o Józefie Mortonie</i>	445
<i>Nowe oblicze Adolfa Dygasińskiego</i>	449
Andrzej Samuel Kostrowicki - <i>Wspomnienia z Ponidzia</i>	455
Władysława Stola - <i>Komentarz do "Wspomnień z Ponidzia"</i> <i>Andrzeja Samuela Kostrowickiego</i>	459
Henryk Kawiorski - <i>Chrobberska muzyka</i>	461
Leszek Kosela - <i>Zbiorcza Szkoła Gminna w Michałowie</i> <i>w latach 1973 - 1984</i>	465
<i>Wacław z Szamotuł w Pińczowie</i>	491
<i>"Turobińczyk" w Pińczowie</i>	492
<i>Pamięć tamtej "dwójki" (1965 - 1983)</i>	493

<i>Działoszycka "Bogurodzica" .....</i>	507
<i>Księga pamiątkowa ZSZ .....</i>	509
<i>Henryk Kawiorski - Błędny ogień .....</i>	515

Sztandar dla OSP w Złotej

Nauczyciele i uczniowie SP w Sędowicach

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

nr 6

Zastępca starosty Jan Moskwa

wśród najmłodszych strażaków

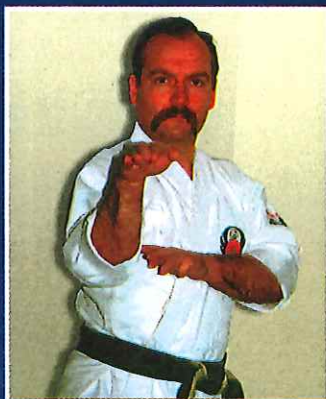
Starosta pińczowski Andrzej

Kozera na dożynkach w Działoszycach

Pińczowski futbolista

Pińczowski karateka

ZDARZENIA DZIEJE MIKROKLIMAT

Redaktor naczelny
Henryk Kawiorski

Autorzy zdjęć:

Paweł Bochniak, Małgorzata Goluszka, Robert Gwóźdź, Ewa Juszczyk, Paweł Kamiński, Michał Klamiński, Henryk Kawiorski, Alicja Mazurek, Jarosław Nowak, Wit Statowski, Piotr Wach oraz archiwum

©Copyright by Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN 1641-0720

Wydawca:

- **Starostwo Powiatowe w Pińczowie**
- **Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno - Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego w Pińczowie**
- **Wydawnictwo *PONIDZIE PRESS***

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

PIŃCZÓW 2003
Wydanie pierwsze

SKŁAD I DRUK *PONIDZIE PRESS*

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I - ZDARZENIA

<i>Neoagrarium i trzecia droga. Przebudowa i walka o nową Polskę</i> - Jan Jachymek	7
<i>Refleksje nad 13 - letnim okresem transformacji</i> - - Andrzej Kozera	31
<i>Powiatowe święto plonów w Działoszycach</i> - - Józef Mrozik	33
<i>Apetyt na gips</i> - Ewa Juszczyk	42
<i>Święto w Pełczyskach</i> - Henryk Kawiorski	44
<i>Odnaczenia dla kombatantów i zasłużonych działaczy gminy Kije</i> - Andrzej Grygiel	50
<i>Srebrny pierścień dla starosty pińczowskiego</i> - - Henryk Kawiorski	52
<i>Dyplom uznania</i> - Alicja Mazurek	53
<i>Festyn w Sędowicach</i> - Józef Mrozik	54
<i>Dorobek kultury celtyckiej pozostanie na Pomidziu</i> - Andrzej Grygiel	61
<i>Otwarcie szpitala w Pińczowie</i> - Józef Mrozik	63
<i>Medale dla emerytowanych nauczycieli</i> - Ewa Juszczyk	69
<i>OSP w Unikowie</i> - Alicja Mazurek	71
<i>Nr 1 - Agnieszka Krzak</i> - Henryk Kawiorski	74
<i>Jubileusz 80 - lecia OSP Michałów</i> - Józef Mrozik	77
<i>300 - lecie Bitwy pod Kliszowem</i> - Józef Mrozik	82
<i>Pełczyska zadziwiają archeologów</i> - Paweł Bochniak	94
<i>Otwarcie posterunku w Kijach</i> - Józef Mrozik	96
<i>Podniosła uroczystość w gimnazjum w Złotej</i> - Paweł Bochniak	99
<i>Dzień Edukacji Narodowej</i> - Józef Mrozik	101
<i>Znowu macewy</i> - Andrzej Grygiel	106
<i>Parada i Jubileusz w Michałowie</i> - Robert Gwóźdź	108
<i>Anna Wolczyk w TV Wrocław</i> - Alicja Mazurek	113

<i>W pińczowskiej Zawodówce</i> - Ewa Juszczyk	115
<i>Czyny społeczne wciąż żywe</i> - Paweł Bochniak	117
<i>Jesienna wycieczka pińczowskiej "jedynki"</i> - - Alicja Mazurek	118
<i>Nowa Rada Powiatu w Pińczowie</i> - Henryk Kawiorski	119
<i>Potyczki ortograficzne</i> - Alicja Mazurek	122
<i>Sławomir Pasek mistrzem Polski</i> - Józef Mrozik	123
<i>Przysięga harcerzy</i> - Alicja Mazurek	125
<i>Kronika z Działoszyce</i> - Henryk Kawiorski	126
<i>Jeśli umrze pamięć, umrze naród</i> - Alicja Mazurek	129
<i>Gitarą i Piórem</i> - Józef Mrozik	130
<i>Po raz pierwszy w Polsce</i> - Alicja Mazurek	135
<i>Sztandar dla Pińczowskiej Straży Pożarnej</i> - - Józef Mrozik	137
<i>Nida Pińczów w III lidze</i> - Piotr Wach	145

CZĘŚĆ II - DZIEJE

<i>Działalność społeczno - duszpasterska proboszcza Romana Zelka (1893 - 1975)</i> - Mariusz Możdżeń	151
<i>Ziemiaństwo w województwie kieleckim w dobie kryzysu gospodarczego (1929 - 1935)</i> - Mieczysław B. Markowski	207
<i>Kamień w historii polskiego budownictwa</i> - - Stanisław Oterman	217
<i>Sancygniów Edwarda Kuli</i> - Henryk Kawiorski	239
<i>Jadwiga Prendowska w Pińczowie i Chrobrzu</i>	246
<i>Ruch Odnowy w 1861 roku</i>	251
<i>Sławni ludzie XVI - wiecznego Pińczowa</i>	254
<i>Żołnierze Armii Ludowej - bohaterowie obrony Skalbmierza</i> - Mieczysław Wojtasik	256
<i>Z przeszłości ulicy Floriańskiej</i> - Andrzej Grygiel	263
<i>Życiorys Ludowca</i>	265

CZĘŚĆ III - MIKROKLIMAT

<i>Antropologiczne przemiany w środowisku przyrodniczym</i>	
<i>Doliny Nidy i okolic - Piotr Wach .....</i>	269
<i>Obrazy Poniądzia w twórczości Henryka Kawiorskiego -</i>	
<i>- Katarzyna Gorczyca .....</i>	371
<i>Szkolnictwo podstawowe w latach 1918 - 1967 -</i>	
<i>- Henryk Dusik .....</i>	395
<i>Wnuk Piotra Statoriusa .....</i>	405
<i>Pamięć tamtej Dwójki (1984 - 1994) .....</i>	406
<i>Kochanie wieku tego w Pińczowie .....</i>	419
<i>Siedem ksiąg w Zagości - Rafał Kawiorski .....</i>	422
<i>Dwugłos o kapliczkach, figurach, krzyżach przydrożnych .....</i>	435
<i>Obrońca Jasnej Góry w Pińczowie .....</i>	439
<i>Pińczowskie organy - Marek Kawiorski .....</i>	441
<i>Myszkowscy mecenasami sztuki - Marek Kawiorski .....</i>	443
<i>Mikołaj Gomółka w Pińczowie - Marek Kawiorski .....</i>	445
<i>Henryk Kawiorski laureatem ogólnopolskiego</i>	
<i>konkursu literackiego - Ewa Juszczyk .....</i>	447
<i>Tryptyk Świętokrzyski - Henryk Kawiorski .....</i>	452

Grono pedagogiczne Gimnazjum nr 2 w Płocku

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 7

WIELKI DZIEŃ BRONOCIC POD DZIAŁOSZYCAMI

- ▶ ZDARZENIA
- ▶ DZIEJE
- ▶ MIKROKLIMAT

REDAKTOR NACZELNY: *Henryk Kawiorski*

AUTORZY ZDJĘĆ: *Małgorzata Gołuszka, Andrzej Grygiel, Henryk Kawiorski,
Wit Statowski, Piotr Wach oraz archiwum*

© Copyright by: Starostwo Powiatowe w Pińczowie, 2003

ISSN: 1641-0720

Wydawca:

Starostwo Powiatowe w Pińczowie

Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
w Pińczowie

Zakład Poligraficzno-Wydawniczy „**U POĘTY**” (tel. 0-41 3 68 80 30)

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów w artykułach

Wydanie pierwsze

Druk: WAX, Andrzej Jędraszczak, Kielce

Spis treści

CZEŚĆ I – ZDARZENIA	7
Prof. dr hab. Stefan Józef Pastuszka – Doświadczenia historyczne wobec wyzwań XXI wieku na przykładzie Polski, Szwecji i Niemiec	9
Dr inż. Andrzej Kozera – Spółdzielczość wiejska w województwie kieleckim w latach 1918-1939	24
Prof. dr hab. Jan Jachymek – Neoagraryzm i trzecia droga	35
Henryk Kawiorski – Dorobek, medale, nagrody, występy	66
Józef Mroziak – Wielki dzień Bronocie	71
Alicja Mazurek – Sukces SKO w Pińczowie i Kozubowie	79
Józef Mroziak – Siódme Spotkanie Historyczne	82
Ewa Juszczyk – Krzyż Armii Ludowej dla Henryka Kawiorskiego	87
Mjr Marian Kosela – Żołnierze zawsze Polsce wierni	90
Józef Mroziak – Cztery lata stowarzyszenia	96
Wit Statowski – Złote gody w Pińczowie	101
Henryk Kawiorski – Medale w Złotej	105
Józef Mroziak – Wielkie świętowanie w Samostrzałowie	108
Wit Statowski – Niecodzienny ślub w Pińczowie	110
Henryk Kawiorski – Generał z Ponidzia	113
Józef Mroziak – Studniówka w pińczowskim „ogólniaku”	119
Leszek Musiał – Studniówka w ZSZ	122
Wit Statowski – Lekcja karate Aleksandra Staniszewa	126
Anna Pawłowska, Marta Stępień – Wolontariat w Liceum Ogólnokształcącym w Pińczowie	129
Wit Statowski – Ostre strzelanie w Starachowicach	134
Ewa Nowak – O pomocy społecznej	136
Wit Statowski – Przystań dobra i nadziei	150
Wit Statowski – Królestwo barw i zapachów	158
Nowi radni miast i gmin	160
Nowi pińczowscy sołtysi	165

CZĘŚĆ II – DZIEJE	171
Agnieszka Joanna Stefańska – Parafia Pińczów w pierwszej połowie XIX wieku	173
Henryk Kawiorski – Wielkie postacie chroberskiego pałacu	216
Leopold Wojnakowski – Aleksander hrabia Wielopolski	219
Józef Mrozik – Pińczów przyjazny Żydom	235
Henryk Kawiorski – Tadeusz Kościuszko pod Działoszycami	237
Henryk Kawiorski – Powstańcze echa	242
Henryk Kawiorski – Polska noblistka w Skalbmierzu i Stawiszycach	245
Paweł Bochniak – Wampiry w Chrobrzu i Złotej	247
Henryk Kawiorski – Diabeł a sprawa polska	249
Henryk Kawiorski – Wolna miłość i jej owoce	256
Henryk Kawiorski – Wykaz nazw powiatu pińczowskiego	259
Mjr Mieczysław Wojtasik – Na partyzanckim szlaku	261
CZĘŚĆ III – MIKROKLIMAT	281
Monika Sobczyk-Ciosek – Życie i działalność ks. Władysława Siarkowskiego	283
Henryk Kawiorski – Malarskie fantazje Józefa Deskura z Sancygniowa	335
Prof. dr hab. Dionizjusz Czubala – Znad Nidy na Śląsk	348
Henryk Kawiorski – Stanisław Trembecki w Jastrzębnikach i gdzie indziej	355
Marek Kawiorski – Syn autora „Dworzanina polskiego” księdzem w Chrobrzu	365
Henryk Kawiorski – Życie rodzinne Jana Chryzostoma Paska	367
Anna i Stanisław Steckiewicz – Na wodnym szlaku	375
Marek Kawiorski – Andrzej Trzeciecki w Pińczowie	390
Rafał Kawiorski – Pamięć tamtej Dwójki (1994 – 1998)	392
Marek Kawiorski – Grzegorz Paweł z Brzezin w Pińczowie	405
Henryk Kawiorski – Władysław Bech w Pińczowie	407
Henryk Kawiorski – „Republika Pińczowska 1944” Andrzeja Kozery i Zdzisława Antolskiego	413
Józef Mrozik – „Złoty słoń” Henryka Kawiorskiego	415

Agnieszka Czarnota – Sympatycy języka niemieckiego	417
Henryk Kawiorski – W Chrobrzu przed półwieczem	425
Wit Statowski – Spotkanie autorskie Henryka Kawiorskiego	430
Jan Żak – Monografia Szkoły Podstawowej w Złotej do 1998 roku	434

WÓJT TADEUSZ SUŁEK I ŻŁOTE GODY W ŻŁOTEJ

BURMISTRZ ŁUKASZ ŁAGANOWSKI I ŻŁOTE GODY
W PIŃCZOWIE

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 8

INAUGURACJA 2003 W PIŃCZOWIE

- ▶ ZDARZENIA
- ▶ DZIEJE
- ▶ MIKROKLIMAT

REDAKTOR NACZELNY: *Henryk Kawiorski*
AUTORZY ZDJĘĆ: *Paweł Bochniak, Dariusz Garlej, Małgorzata Gotuszka, Henryk Kawiorski, Alicja Mazurek, Józef Mrozik oraz archiwum*
SKŁAD KOMPUTEROWY: *Dariusz Garlej*

© Copyright by: Starostwo Powiatowe w Pińczowie

ISSN: 1641 - 0720

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Pińczowie
Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
w Pińczowie

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

Wydanie pierwsze

Druk: WAX, Andrzej Jędraszczak, Kielce

Spis treści

CZĘŚĆ I - ZDARZENIA	5
Stefan Józef Pastuszka - Rola dziedzictwa kulturowego w procesie integracji Europy	7
Józef Mrozik - Inauguracja 2003	17
Joanna Strączek - Powiatowe święto plonów w Kijach	24
Paweł Bochniak - Święto Chleba w Złotej	29
Paweł Bochniak - Ku czci 242 poległych	33
Józef Mrozik - Krzyże Armii Krajowej dla pisarza i starosty ..	36
Joanna Strączek - Już dziś są legendą	38
Józef Mrozik - Zjazd Powiatowy PSL	42
Henryk Kawiorski - Ludowcy pińczowscy	48
Urszula Białobok - Złoty jubileusz Stadniny Koni Michałów ..	56
Alicja Mazurek - 100 lat Katarzyny Dobaj	77
Józef Mrozik - 70 lat OSP w Probołowicach	79
Henryk Kawiorski - Pół wieku OSP w Stawianach	89
Józef Mrozik - 30 lat OHP w Pińczowie	95
Józef Mrozik - Henryk Nowak w Pińczowie	99
Alicja Mazurek - Robert Chlewicki w Barcelonie	105
Henryk Kawiorski - Pod wspólnym dachem	106
Henryk Kawiorski - Wielki sukces w Złotej	109
Helena Śliwa - Niech się snuje nić wspomnień	111
Piotr Wach - Nida Pińczów zespołem trzecioliigowym w sezonie 2002/2003	132
Henryk Kawiorski - Buhaj Best najlepszy w Polsce	144
Łukasz Kozera - Samorząd powiatowy w wybranych krajach europejskich	146
Dariusz Palacz - Rolnictwo województwa kieleckiego w latach 1918 – 1939	149
Andrzej Kozera - Spółdzielczość oszczędnościowo- -pożyczkowa w województwie kieleckim w latach 1918-1939	154
Jan Jachymek - Drogi realizacji - jak do tego dojść?	171

CZĘŚĆ II - DZIEJE	195
Marian Dworak - Pińczów w dobie Odrodzenia i Reformacji	197
Władysław Bech - Cztery wieki gimnazjum w Pińczowie	259
Rafał Kawiorski - Cecylia Renata w Pińczowie	327
Paweł Masełko - O sławnej pińczowskiej łaźni	329
Joanna Strączek - Przeor Augustyn Kordecki w Pińczowie ..	333
Joanna Strączek - O ratunek dla świątyni w Młodzawach Małych	336
Zbigniew Nosal - Przekłęta wieś	339
 CZĘŚĆ III - MIKROKLIMAT	 343
Jolanta Opoka - Pińczów jako ośrodek kultury i sztuki	345
Barbara Trojanowska - Biblioteka w Gimnazjum nr 2 w Pińczowie	441
Marek Kawiorski - Jakub Lubelczyk w Pińczowie	447
Henryk Kawiorski - Z Pińczowa na karty książek Stefana Żeromskiego	451
Henryk Kawiorski - Bronisław Grabowski w Pińczowie	455
Henryk Kawiorski - Władysław Broniewski w Pińczowie	458
Henryk Kawiorski - Tadeusz Słowikowski w Pińczowie	461
Henryk Kawiorski - Chór męski z Pełczysk	465
Anna Golik - Szkolnictwo gminy Michałów w latach 1973 – 2000	468

ŁUKASZ ŁAGANOWSKI

JERZY LECHOWSKI

JAN BĘBENEK

RYSZARD SZYCH

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 9

NOWA DOLINA NIDY W GACKACH

- ▶ ZDARZENIA
- ▶ DZIEJE
- ▶ MIKROKLIMAT

REDAKTOR NACZELNY: *Henryk Kawiorski*

AUTORZY ZDJĘĆ: *Paweł Bochniak, Dariusz Garlej, Małgorzata Gołuszka, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Daniela Kamila Łojewska, Alicja Mazurek, Józef Mrozik, Anna Steckiewicz, Piotr Wach, Kazimierz Wilkus oraz archiwum*

© Copyright by: Starostwo Powiatowe w Pińczowie, Pińczów 2004

ISSN: 1641-0720

Wydawca:

Starostwo Powiatowe w Pińczowie

Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
w Pińczowie

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

Wydanie pierwsze

Skład komputerowy: Dariusz Garlej, Aleksandra Kałucka

Łamanie i opracowanie komputerowe grafiki: „U POETY”

Zdzisław Antolski, Kielce

Druk: WAX, Andrzej Jędraszczak, Kielce

Spis treści

CZĘŚĆ 1 - ZDARZENIA	5
Adam Bronikowski - Serenada w „Dolinie Nidy”	7
Joanna Strączek - Dar serca	16
Joanna Strączek - 60 lat Republiki Pińczowskiej	19
Henryk Kawiorski - Medale w Działoszycach	23
Józef Mrozik - Kombatanci w LO	28
Joanna Strączek - Łyk historii w ZSZ	32
Henryk Kawiorski - Tu biło serce Polski	34
Henryk Kawiorski - Wielki dzień w Korcach	40
Józef Mrozik - Ludowcy we Włoszczowicach	48
Józef Mrozik - Pińczowscy spółdzielcy we Lwowie	55
Marcin Salamon - Pińczowscy policjanci najlepsi na Kielecczyźnie	57
Henryk Kawiorski - Doktor Honoris Causa z Michałowa	61
Marcin Salamon - Herb dla gminy Kije	68
Józef Mrozik - Pięć lat stowarzyszenia	73
Henryk Kawiorski - Słownik historyczno – geograficzny gminy Kije	76
Józef Mrozik - Dziewczyny z Gołuchowa	79
Marcin Salamon - Osobowości 2003	84
Paweł Bochniak - Z Chrobrza do Kaliningradu	87
Jarosław Młyńczak - Praktyki zawodowe w Zespole Szkół Zawodowych	90
Józef Mrozik - Rycerze świętego Floriana	97
Jadwiga Maria Wątroba - Flora gminy Kije	102
Józef Mrozik - Królewska gra po pińczowsku	107
Joanna Strączek - Sport daje zdrowie, kształtuje charakter ..	110
Piotr Wach - Nida Pińczów w sezonie 2003/2004	114
Józef Mrozik - Inż. Władysław Gębka	140

Marcin Salamon - 80 lat orkiestry OSP w Dzierążni 146

CZEŚĆ II - DZIEJE 149

Ewelina Kowalska - Kulturotwórcza rola
pałacu Wielopolskich w Chrobrzu 151

Leopold Wojnakowski - Walery Przyborowski
w powstaniu styczniowym 252

Andrzej Kozera - Historia oświaty rolniczej
od XVIII w. do I wojny światowej 276

Józef Mrozik - Żydzi w Działoszycach 299

Józef Mrozik - Pińczowskie ślady w Krakowie 302

Henryk Kawiorski - Bolesław Chrobry
i Kazimierz Wielki w Chrobrzu 305

Henryk Kawiorski - Jerzy Szoman w Pińczowie 311

Henryk Kawiorski - Śladem pewnego pamiętnika 313

Edward Kula - Z Sancygniowa do historii i poezji 316

Henryk Nowak - Z dziejów Pińczowa i powiatu 320

CZEŚĆ III - MIKROKLIMAT 345

Jadwiga Galwas - Wieś Ponidzia w twórczości
Adolfa Dygasińskiego 347

Marek Kawiorski - Stanisław Moniuszko gdzieś nad Nidą . 427

Kazimierz Sarwa - Wspomnienia 429

Henryk Kawiorski - Złota Księga z Brześcia
(1955 – 1989) 443

Małgorzata Stępień, Emilia Turczyńska - Szkolna kronika
z Chrobrza (1995 – 1999) 469

Marek Kawiorski - Włoska muzyka w Pińczowie 488

Joanna Strączek - Imię Piewcy Ponidzia
dla Gimnazjum nr 2 490

Henryk Kawiorski - Getto 492

STAROSTA PIŃCZOWSKI I JEGO GOŚCIE

ŚWIĘTO LUDOWE W ZŁOTEJ PIŃCZOWSKIEJ

7 ŹRÓDEŁ

ISSN 1641-0720

ROCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POWIATU PIŃCZOWSKIEGO

NR 10

NOWA DOLINA NIDY®

GIPSY ZDROWE Z NATURY

REDAKTOR NACZELNY: *Henryk Kawiorski*

AUTORZY ZDJĘĆ: *Paweł Bochniak, Dariusz Garlej, Małgorzata Gołuszka, Paweł Kamiński, Henryk Kawiorski, Alicja Mazurek, Józef Mrozik, Anna Steckiewicz, Piotr Wach oraz archiwum*

© Copyright by: Starostwo Powiatowe w Pińczowie, Pińczów 2005

ISSN: 1641-0720

Wydawca:

Starostwo Powiatowe w Pińczowie

Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
w Pińczowie

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w artykułach

Wydanie pierwsze.

Skład komputerowy: Dariusz Garlej, Anna Kłosińska

Łamanie i opracowanie komputerowe grafiki: „U POETY”

Zdzisław Antolski, Kielce

Druk: WAX, Andrzej Jędraszczak, Kielce

Spis treści

CZEŚĆ I – PÓLWIECZE	5
Henryk Kawiorski – Złoto Ponidzia	7
Historia ZPG „Dolina Nidy” S.A. w Leszczach	30
Praca zespołowa – Archiwa prasowe o „Dolinie Nidy”	52
Henryk Kawiorski – Kronika z Doliny Nidy – lata 1986-2004	72
50 lat „odkrywania” gipsu w „Dolinie Nidy”	100
CZEŚĆ II –ZDARZENIA	116
Józef Mrozik – Ogólnopolski sukces Kliszowianek	117
Henryk Kawiorski – Dożynki 2004 w Złotej	119
Józef Mrozik – Dożynkowy festyn w Pińczowie	126
Marcin Salamon – Dożynki w Pierocicach	133
Józef Mrozik – Dzień Niepodległości w Pińczowie	136
Józef Mrozik – Krzyże Kawalerskie OOP dla Pińczowian ..	140
Marcin Salamon – O puchar burmistrza Działoszyc	147
Józef Mrozik – Działalność społeczno-zawodowa doktor Grażyny Kossakowskiej	150
Marcin Rudnicki – Archeologiczny skarbiec Ponidzia	163
Marcin Salamon – Dwory powiatu pińczowskiego	171
Józef Mrozik – Spotkanie z kombatantami w Działoszycach	173
Wiesława Michalska – Kronika z Działoszyc (2002 - 2004)	176
Praca zespołowa – Kronika gimnazjum w Złotej (1999 – 2004)	189
Anna Steckiewicz – Wspomnień ciąg dalszy... ..	209

DZIEJE	224
Jan Newlin Mazaraki – Pamiętnik Powstańca	225
Mariusz Salamon – Monografia Szkoły Podstawowej nr 1 w Pińczowie do 1990 roku	274
Tomasz Jaklewicz – Rzymskie ślady w Bogucicach	344
Edmund Wojtasik – Narodziny powiatu pińczowskiego	345
Piotr Soja – Ze wspomnień pierwszego starosty	355
MIKROKLIMAT	360
Ks. dziekan Józef Zdradzisz – Homilie i kazania pińczowskie	361
Zuzanna Szewczyk – Biblioteka w Kijach	401
Józef Mrozik – Gitarą i piórem po raz dwunasty	450
Anna Kędzierska – Biblioteka ZSZ – szkolnym centrum informacji	456
Marek Kawiorski – Ksiądz i kompozytor z Krzyżanowic	463
Józef Mrozik – U progu artystycznej kariery	465
Henryk Kawiorski – Bohaterowie ziemi pińczowskiej	469

NOWA DOLINA NIDY®

GIPSY ZDROWE Z NATURY